

М-р Антигона Јовановска¹
Вонр. проф. д-р Никола Тунтевски²

**ГЛЕДИШТЕТО НА СУДИИТЕ, ОБВИНИТЕЛИТЕ, АДВОКАТИТЕ И
МЕДИЈАТОРИТЕ ОД ПОДРАЧЈЕТО НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД ВО БИТОЛА
ЗА МЕДИЈАЦИЈАТА ВО КРИВИЧНАТА ПОСТАПКА КАЈ ОДРЕДЕНИ
КРИВИЧНИ ДЕЛА**

1.04 Стручна статија
УДК 614.253.83
343.222:614.253.83
343.222:614.253.83(497.7)

Апстракт

Медијацијата во кривичната постапка во многу земји со успех се спроведува повеќе години, како во однос на кривични дела извршени од полнолетни сторители, така и во однос на кривични дела извршени од деца. Кај нас, иако е предвидена со Законот за медијација, како и со други законски прописи, сè уште не е доволно применувана во практиката.

Во текот на 2018 година беше извршено анкетање судии, обвинители, адвокати и медијатори од подрачјето на Апелациониот суд во Битола, со цел да се добијат информации околу гледиштето и мислењето на судиите од основните судови, на обвинителите од основните јавни обвинителства, на адвокатите и на медијаторите за тоа кај кои кривични дела медијацијата би имала најсоодветна примена.

Податоците добиени од истражувањето може да претставуваат поттик за надлежните институции во случај кога тоа го овозможуваат законските норми, во поголема мера, да ги упатуваат страните во постапка за медијација, како поефикасен и поевтин начин на решавање спорови во кривичната постапка

Клучни зборови: медијација во кривична постапка, кривични дела, медијатори

1. ВОВЕД

За кривично дело за кое се гони по приватна тужба и е во надлежност на судија поединец, односно за кое е предвидена парична казна или казна затвор до 5 години, како и за кривични дела извршени од дете за кои е предвидена истата казна, надлежниот јавен обвинител или надлежниот судија, по претходно информирање, може да ги упати странките, односно сторителот и жртвата/оштетениот на медијација, доколку двете странки се согласни на тоа, а својата согласност ја дадат писмено Кај

¹ Магистер по казнено право, волонтер при Основен суд Битола, Република Северна Македонија, antia2000@hotmail.com.

² Вонреден професор при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ Битола, Правен факултет, Кичево, Република Северна Македонија, niktun@t.mk.

дете сторител, писмената согласност треба да биде дадена и од неговиот законски застапник (согласно ЗКП чл. 491 и согласно ЗПД чл. 79).

Ваквата можност, иако веќе речиси една деценија законски постои, ретко кога се спроведува. Во спроведени научни истражувања (Jovanovska and Tuntevski, 2018) на подрачјето на Апелациониот суд Битола во текот на 2018 година, добиени се резултати што покажаа дека медијацијата во кривичната постапка многу малку или воопшто не се спроведува. Сепак, ова не значи дека спроведувањето на медијацијата во кривичната постапка е неуспешно, туку дека треба да се работи повеќе на тоа да се откријат слабите страни што се причинители за неспроведувањето и да се поправат со тоа што ќе се осмислат и ќе се спроведат решенија преку кои, чекор по чекор, ќе се дојде до применување во практика со медијација во кривичната постапка. Во нашата држава од големо значење би била пошироката примена на постапката на медијацијата, бидејќи овозможува да се земат предвид меѓусебните интереси на страните и можноста за постигнување спогодба, како израз на доброволниот пристап и волја за постигнување заеднички компромис (Живкова С., 2016).

Овде, центар на интерес е доаѓање до резултати за гледиштето и мислењето на судиите од основните судови, на обвинителите што работат со деца од основните јавни обвинителства, на адвокатите што работат кривична материја и на медијаторите од подрачјето на Апелациониот суд Битола, во врска со медијацијата во кривичната постапка, односно кај кои кривични дела, според нивното стручно мислење, медијацијата би била најсоодветна за примена при решавање на настанатиот конфликт и кривичното дело за кое инаку би се решавало преку суд.

Со самото практикување на медијацијата во кривичната постапка, одредени кривични предмети наместо да се решаваат по судски пат, би можеле да бидат решени во медијацииска постапка со посредство на обучен медијатор. Неколку од придобивките од ваквото решавање се видливи веднаш: намалување на обемот на работата на судиите, оставајќи им можност подобро да се фокусираат на потешките предмети; намалување на времето за решавање на кривичните предмети со медијација, бидејќи медијацијата во кривичната постапка според Законот за правда на децата и според Законот за кривичната постапка не смее да трае подолго од 45 дена; намалување на трошоците, нема судски трошоци и адвокатски тарифи за одложени и често презакажувани рочишта и слично. Она што, исто така, би претставувало придобивка од медијацијата во кривичната постапка, иако е можеби помалку видливо, но е многу важно, е тоа што кај медијацијата, доколку решавањето на кривичниот предмет заврши успешно, двете странки ќе си заминат задоволни, за разлика од решавањето по судски пат, каде што едната странка е секогаш незадоволна дека изгубила, а неретко се случува и двете странки да бидат незадоволни од пресуденото, па се губи дополнително време и пари на жалби, нови судења и слично. Со решавањето по пат на медијација е предвидено двете странки да учествуваат во доаѓањето до решение, кое би било прифатливо како за сторителот, така и за жртвата, односно оштетениот, а со тоа доаѓа до задоволство кај двете странки, а не само кај едната. Исто така, тоа носи и поголема веројатност помеѓу двете спротивставени страни да нема или значително да се намалат конфликтот, омразата, стравот и слично. Сторителот има можност да избегне казнена евиденција и последиците од неа. Целата постапка за медијација е фокусирана на сторителот и жртвата/оштетениот, на наоѓањето решение за настанатиот конфликт помеѓу нив и справувањето со последиците, а не на барање вина, докажување, обвинување и казнување. Тоа не значи дека медијацијата е начин сторителот да ја избегне одговорноста за стореното, туку начин да се соочи со тоа, да ги согледа последиците, да ја сослуша жртвата/оштетениот и да учествува во изнаоѓањето праведно и прифатливо решение за двете спротивставени страни.

Медијацијата во кривичната постапка е предвидена како алтернатива за решавање определени кривични предмети што може да придонесе за многу позитивни резултати, но, пред сè, мора да се дојде до тоа да се започне со примена со неа во практиката. Тогаш, и само тогаш, благодатите од неа би биле видливи и кај правосудството, и кај сторителите, и кај жртвите/оштетените и кај општеството во целина.

2. ЦЕЛ И МЕТОДИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Истражувањето беше спроведено во текот на 2018 година.

Целта на ова истражување беше да се дојде до резултати за гледната точка на професионалните лица што најмногу работат со директно инволвираните странки при извршени кривични дела за кои законски е предвидена можноста од решавање по пат на медијација. Инволвираните странки се секогаш сторителот на кривичното дело и жртвата или оштетениот, а професионалните лица, кои меѓу првите секогаш доаѓаат во контакт со нив се судиите од основните судови што работат во кривичната област, обвинителите што работат со деца, адвокатите што работат со кривична материја и медијаторите. Како професионални лица од кривичната област и како лица што секојдневно работат со гонење, решавање или одбрана на сторители на кривични дела, нивното гледиште околу медијацијата во кривичната постапка е од големо значење. Законски е дадена можност за упатување на медијација на сторителот и жртвата/оштетениот за кривични дела за кои се гони по приватна тужба и за кои е предвидена парична казна или казна затвор до 5 години. Не се сите кривични дела погодни за решавање по пат на медијација. Тука се јавува прашањето: „Кај кои кривични дела во кривичната постапка би била погодна медијацијата како алтернатива за решавање на кривичниот предмет?“

Со цел да се дојде до одговор на ваквото прашање, односно до она што гореспоменатите професионални лица го земаат предвид во врска со ваквото прашање, изготвена беше анкета со понудени одговори. Прашањето гласеше: „Кај кои кривични дела, според Вас, е најпрепорачлива медијација?“ А понудени беа одговорите:

- а. Кај дела извршени од дете;
- б. Кај дела против телото;
- в. Кај дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот;
- г. Кај дела против работните односи;
- д. Кај дела против бракот и семејството;
- ѓ. Кај дела против здравјето;
- е. Кај дела против имотот;
- ж. Кај други дела.

Од понудените одговори, испитаниците можеа да изберат онолку одговори колку што сметаа дека се совпаѓаат со нивното мислење, а доколку сметаа дека медијацијата не е соодветна како решение, беше дадена можност да не се заокружи ниту еден од понудените одговори.

Анкетата беше спроведена во основните судови, основните јавни обвинителства, адвокатските канцеларии и канцелариите за медијација од општините што спаѓаат под јурисдикција на Апелациониот суд Битола, а тоа се: Битола, Прилеп, Крушево, Ресен, Охрид и Струга.

3. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА БИТОЛА

Во општина Битола работи еден основен суд и едно основно јавно обвинителство. Анкетата беше реализирана кај сите петмина судии во Основен суд Битола што работат во кривичната област, кај двајца обвинители од Основното јавно обвинителство, кај десетмина адвокати и кај тројца медијатори што претходно работеле како медијатори, иако во моментот на спроведување на анкетата немаа лиценца за работа.³

Во табелата 3.1 се прикажани добиените резултати од спроведената анкета кај судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите од општина Битола. Со ОС се означени одговорите на судиите, со ЈО на обвинителите, со А на адвокатите и со М на медијаторите.

Табела 3.1 Резултати од судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите од општина Битола

Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	ОС	ЈО	А	М
Дела извршени од дете	1	0	2	2
Дела против телото	2	0	2	0
Дела против слободите и правата на човекот	1	0	2	1
Дела против работните односи	1	1	2	0
Дела против бракот и семејството	3	2	0	2
Дела против здравјето	1	0	0	0
Дела против имотот	2	1	2	2
Други дела	2	0	0	1
Не е препорачлива	0	0	0	0

Од оваа табела видливо е дека најголем дел од судиите и јавните обвинители, како и дел од медијаторите сметаат дека медијацијата е најповолна кај кривичните дела против бракот и семејството, а преклопување на мислењата на сите имаше и кај делата против имотот.

4. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА ПРИЛЕП

Во општина Прилеп работи еден основен суд и едно основно јавно обвинителство што е надлежно и за општината Крушево. Анкетата беше реализирана кај сите тројца судии во Основен суд Прилеп што работат во кривичната област, кај еден обвинител од Основното јавно обвинителство, кај деветмина адвокати и кај еден медијатор што претходно работел како медијатор, иако во моментот на спроведување на анкетата немаше лиценца за работа.

Во табелата 4.1 се прикажани добиените резултати од спроведената анкета кај судиите, обвинителот, адвокатите и медијаторот од општина Прилеп. Со ОС се означени одговорите на судиите, со ЈО на обвинителот, со А на адвокатите и со М на медијаторот.

³ Според стариот Закон за медијација од 2006 година, медијаторите ги исполнија условите што беа потребни за вршење на функцијата медијатор, беа запишани во Именикот на медијатори и започнаа со работа, но по донесувањето на новиот Закон за медијација во 2013 година, пропишаните услови за вршење на функцијата медијатор беа дополнети со нови услови, па многу од медијаторите престанаа да работат.

Табела 4.1 Резултати од судиите, обвинителот, адвокатите и медијаторот од општина Прилеп

Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	ОС	ЈО	А	М
Дела извршени од дете	1	0	3	1
Дела против телото	0	0	3	0
Дела против слободите и правата на човекот	0	0	3	1
Дела против работните односи	1	0	6	1
Дела против бракот и семејството	2	1	1	1
Дела против здравјето	0	0	1	0
Дела против имотот	0	0	3	1
Други дела	1	0	2	0
Не е препорачлива	0	0	0	0

Од оваа табела видливо е дека најголем дел од судиите и јавниот обвинител сметаат дека медијацијата е најповолна кај кривичните дела против бракот и семејството, како и кај резултатите од општина Битола. Најголемиот број одговори од адвокатите беа дека медијацијата би била најповолна кај кривичните дела против работните односи, а медијаторот кај кривичните дела извршени од дете, кај кривичните дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот, кај кривичните дела против работните односи, кај кривичните дела против бракот и семејството и кај кривичните дела против имотот.

5. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА КРУШЕВО

Во општина Крушево работи еден основен суд. Основното јавно обвинителство од општина Прилеп е надлежно и за општината Крушево. Анкетата беше реализирана кај еден судија во Основен суд Крушево, кој работи во кривичната област и кај тројца адвокати. Одговорите на обвинителот од Основното јавно обвинителство во Прилеп се однесуваат и за општина Крушево. Медијатор во општина Крушево нема.

Во табелата 5.1 се прикажани добиените резултати од спроведената анкета кај судијата, обвинителот и адвокатите од општина Крушево. Со ОС се означени одговорите на судијата, со ЈО на обвинителот и со А на адвокатите.

Табела 5.1 Резултати од судијата, обвинителот и адвокатите од општина Крушево

Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	ОС	ЈО	А
Дела извршени од дете	0	0	1
Дела против телото	0	0	1
Дела против слободите и правата на човекот	0	0	0
Дела против работните односи	0	0	1
Дела против бракот и семејството	1	1	1
Дела против здравјето	0	0	0
Дела против имотот	0	0	1
Други дела	0	0	0
Не е препорачлива	0	0	0

Од оваа табела е видливо дека мислењата на судијата, јавниот обвинител и еден од адвокатите се преклопуваат кај одговорот дека медијацијата е најповолна кај

кривичните дела против бракот и семејството, што беше резултат и кај одговорите од општина Битола и општина Прилеп.

6. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА РЕСЕН

Во општина Ресен работи еден основен суд и едно основно јавно обвинителство. Анкетата не беше реализирана кај судијата од Основниот суд Ресен, ниту кај обвинителот од Основното јавно обвинителство затоа што во моментот беа недостапни. Медијатор во општина Ресен нема. Анкетата беше успешно спроведена кај двајца адвокати. Во табелата број 6.1 се прикажани одговорите на адвокатите од општина Ресен.

Табела 6.1 Резултати од адвокатите од општина Ресен

Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	A
Дела извршени од дете	2
Дела против телото	0
Дела против слободите и правата на човекот	0
Дела против работните односи	1
Дела против бракот и семејството	0
Дела против здравјето	0
Дела против имотот	1
Други дела	0
Не е препорачлива	0

Од оваа табела е видливо дека мислењата на адвокатите се преклопуваат кај одговорот дека медијацијата е најповолна кај кривичните дела извршени од дете.

7. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА ОХРИД

Во општина Охрид работи еден основен суд и едно основно јавно обвинителство. Анкетата беше реализирана кај сите тројца судии во Основен суд Охрид што работат во кривичната област, кај еден обвинител од Основното јавно обвинителство, кај петмина адвокати и кај еден медијатор што претходно работел како медијатор, иако во моментот на спроведување на анкетата немаше лиценца за работа.

Во табелата 7.1 се прикажани добиените резултати од спроведената анкета кај судиите, обвинителот, адвокатите и медијаторот од општина Охрид. Со ОС се означени одговорите на судиите, со ЈО на обвинителот, со А на адвокатите и со М на медијаторот.

Табела 7.1 Резултати од судиите, обвинителот, адвокатите и медијаторот од општина Охрид

Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	ОС	ЈО	А	М
Дела извршени од дете	0	0	1	1
Дела против телото	1	0	1	0
Дела против слободите и правата на човекот	0	0	0	0
Дела против работните односи	0	0	1	1
Дела против бракот и семејството	1	0	1	1
Дела против здравјето	0	0	1	0
Дела против имотот	0	1	2	1
Други дела	0	0	0	0
Не е препорачлива	0	0	0	0

Од оваа табела видливо е дека одговорите се различни, судиите сметаат дека медијацијата е најпрепорачлива кај кривичните дела против телото и против бракот и семејството, според обвинителот, кај делата против имотот, што се поклопува и со мислењата на двајцата адвокати и медијаторот.

8. ИСТРАЖУВАЊЕТО И РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ОД ОПШТИНА СТРУГА

Во општина Струга работи еден основен суд и едно основно јавно обвинителство. Анкетата беше реализирана кај двајца судии во Основен суд Струга што работат во кривичната област, кај еден обвинител од Основното јавно обвинителство, кај шестмина адвокати и кај еден медијатор што беше регистриран во Именикот на медијатори и единствениот што на ова подрачје поседуваше лиценца за работа.

Во табелата 8.1 се прикажани добиените резултати од спроведената анкета кај судиите, обвинителот, адвокатите и медијатор од општина Струга. Со ОС се означени одговорите на судиите, со ЈО на обвинителот, со А на адвокатите и со М на медијаторот.

Табела 8.1 Резултати од судиите, обвинителот, адвокатите и медијаторот од општина Струга

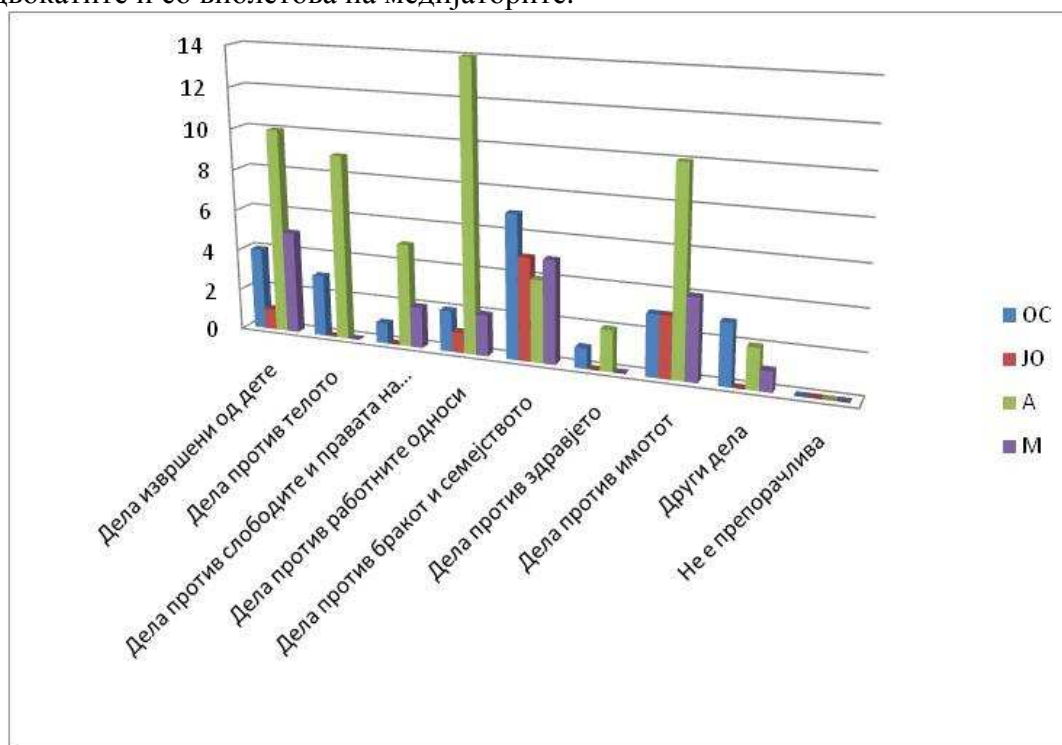
Кај кои к.д. е медијацијата најпрепорачлива	ОС	ЈО	А	М
Дела извршени од дете	2	1	1	1
Дела против телото	0	0	2	0
Дела против слободите и правата на човекот	0	0	0	0
Дела против работните односи	0	0	3	0
Дела против бракот и семејството	0	1	1	1
Дела против здравјето	0	0	0	0
Дела против имотот	1	1	1	0
Други дела	0	0	0	0
Не е препорачлива	0	0	0	0

Од оваа табела видливо е дека најголемо преклопување на одговорите од страна на сите имаше кај тоа дека медијацијата е најпрепорачлива кај кривичните дела извршени од дете.

9. ДИСКУСИЈА ЗА ДОБИЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД СИТЕ ОПШТИНИ

Од добиените резултати видливо е дека мислењата на судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите најмногу се преклопуваат кај одговорот дека медијацијата во кривичната постапка е најпрепорачлива кај кривичните дела против бракот и семејството.

Во продолжение следува фигура 9.1 во која графички се прикажани одговорите на судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите од сите општини заедно. Со сина боја се прикажани одговорите на судиите, со портокалова на обвинителите, со зелена на адвокатите и со виолетова на медијаторите.

Фигура 9.1 Графички приказ на одговорите од шесте општини од судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите

Гледано поединечно, судиите најмногу одговори имаа дека медијацијата во кривичната постапка е најпрепорачлива кај кривичните дела против бракот и семејството. Исто така, и кај обвинителите и кај медијаторите имаше најмногу вакви одговори. Кај медијаторите приближно исто имаше најмногу одговори и за тоа дека медијацијата во кривичната постапка е најпрепорачлива кај кривичните дела извршени од дете. Кај адвокатите, најголем број одговори имаше дека медијацијата во кривичната постапка е најпрепорачлива кај кривичните дела против работните односи, а помалку имаше и за кривичните дела извршени од дете, кривичните дела против имотот и кривичните дела против телото.

Голем дел од адвокатите, од медијаторите, помал дел од судиите и најмал дел од обвинителите одговорија дека кај кривичните дела извршени од дете, медијацијата е најпрепорачлива. За кривичните дела против телото имаше одговори од поголем број на адвокатите и од помал број од судиите. За кривичните дела против слободите и правата на човекот и граѓанинот имаше помал број одговори од адвокатите, медијаторите и судиите. Мал дел од судиите, обвинителите и медијаторите одговорија дека кај кривичните дела против работните односи, медијацијата е најпрепорачлива, но од адвокатите тука имаше најголем број одговори. Најголемото совпаѓање на одговори од судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите имаше кај делата против бракот

и семејството. Кај делата против здравјето имаше најмалку одговори, и тоа само од мал број судии и адвокати, а кај дела против имотот имаше малку повеќе одговори од судии, обвинители, медијатори и најмногу од адвокати. Одговорот „Други дела“ беше избран од мал број судии, адвокати и медијатори.

Она што е исто така воочливо овде е тоа што немаше ниту еден одговор дека медијацијата не е препорачлива кај ниту едно кривично дело, што беше оставено со можноста испитаникот да не избере ниту една опција од понудените.

10. ЗАКЛУЧОК

Анкетата беше успешно спроведена, добиените резултати се видливи од табелите и од графичкиот приказ и даваат една слика за гледиштето на судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите од подрачјето на Апелациониот суд во Битола во врска со тоа кај кои кривични дела, според нив, медијацијата во кривичната постапка би била најпрепорачливо решение. Од добиените резултати од спроведената анкета, видливо е дека сите испитаници сметаат дека медијацијата е погодна како алтернативно решение, и тоа кај одредени кривични дела повеќе, а кај одредени кривични дела помалку, но ниту еден од испитаниците не одговори дека медијацијата не е погодна за решавање кривични дела, што ја отсликува вербата дека медијацијата е добра опција за решавање кривични предмети.

Најголемо преклопување на одговори имаше кај кривичните дела против бракот и семејството, што е и логично, ако се има предвид дека со медијацијата има можност спротивставените странки да ги помират меѓусебните односи, а кај семејните врски тоа е и најпожелно. Медијацијата, како алтернативно решение, може да понуди смирувачки решенија помеѓу странките во споровите, а кај ваквите дела, странките како лица што се во сродни односи, пожелно е, доколку е можно, нивните односи да не останат нарушени, туку да бидат смирени во колку што е можно поголема мера. Често се потребни и понатамошни контакти помеѓу спротивставените странки кај ваквите дела, бидејќи станува збор за семејни односи, па медијацијата може да биде таа што нема да дозволи да се разгорува натамошна омраза помеѓу странките, а да се развие меѓусебно разбирање, па дури и емпатија. Но, тоа е веќе друга тема, за која овој труд може да биде поттик на размислување.

Доколку судиите, обвинителите, адвокатите и медијаторите сметаат дека медијацијата во кривичната постапка кај кривичните дела против бракот и семејството е препорачлива, тогаш можеби треба да се размислува во насока да почне да се спроведува најмногу кај овие кривични дела. Може да се размислува да се спроведуваат повеќе обуки за медијаторите во врска со медијацијата кај ваквите кривични дела, а судиите, обвинителите и адвокатите повеќе да ги запознаваат странките со можноста за медијација и да ја предлагаат на странките наместо судска постапка.

Тоа не значи дека медијацијата треба да се предлага и да се спроведува само кај овие кривични дела, туку дека со тоа што најголемиот дел од професионалните лица, кои работат со сторители на кривични дела, жртви и оштетени од извршени кривични дела, веруваат дека кај овие дела би била најпрепорачлива, можеби би требало да се работи на полето да се започне повеќе кај ваквите дела, со цел да почне да се практикува. Исто така, неопходно е дополнување на правната рамка за понатамошниот развој на медијацијата, а потребни се и информативни кампањи за промоција и афирмација на медијацијата, со цел граѓаните да имаат предзнаења и да ги имаат предвид опциите што им се нудат во случај на кривичен конфликт (Кошевалиска О., 2016). Кога би се практикувала медијацијата во кривичната постапка, би имало некакви

резултати, а со самите резултати, самата медијација ќе има можност да се проширува на повеќе предвидени кривични дела.

11. РЕФЕРЕНЦИ

1. Закон за правда на децата, 2013, Службен весник на Република Македонија бр. 148/13.
2. Закон за кривичната постапка, 2010, Службен весник на Република Македонија бр. 150/10.
3. Закон за медијација, 2013, Службен весник на Република Македонија бр. 188/13, 148/15, 192/15 и 55/16.
4. Zivkova, Sanja (2016) *Медијацијата како алтернативен начин на решавање на споровите*. Masters thesis, University of Goce Delcev Stip.
5. Jovanovska, A., Tuntevski, N. (2018). *Appliance Of Mediation In Criminal Matters On The Area Of The Court Of Appeal – Bitola, Macedonia*. Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences, 46, 40-47. Превземено од http://ibaness.org/bnejss/2018_04_04/05_Antigona_and_Nikola.pdf
6. Јовановска А. (2018). *Постапка за медијација во кривичната постапка со посебен осврт на подрачјето на Апелациониот суд – Битола (Магистерска труд)* Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола.
7. Kosevaliska, Olga and Buzarovska - Lazetik, Gordana and Nanev, Lazar (2016) *Ресторативна правда спрема деца*, Македонска ревија за кривично право и криминологија, 1 (1). pp. 1-24. ISSN 1409-5327.

Antigona Jovanovska, MA⁴
Nikola Tuntevski, Professor⁵

**THE VIEWPOINT OF THE JUDGES, PROSECUTIONS, LAWYERS AND
MEDIATORS FROM THE AREA OF THE COURT OF APPEAL IN BITOLA
ABOUT MEDIATION IN CRIMINAL PROCEDURE IN CERTAIN CRIMINAL
OFFENSES**

1.04 Professional Article
UDK 614.253.83
343.222:614.253.83
343.222:614.253.83(497.7)

Summary

Mediation in criminal procedure is successfully practiced for more years in criminal offenses committed by adults as well as in criminal offences committed by children. In our country, even thou mediation is predicted with the Mediation Law, as well as with other legal regulations, it has still not being practiced enough.

During 2018 a survey has been conducted on judges, prosecutors, lawyers and mediators from the area of the Court of Appeal in Bitola, with goal to collect information about the viewpoint and opinion of the judges from the primary courts, the prosecutors from the primary public prosecutions, the lawyers and the mediators about in which crimes mediation would be most appropriate.

The data gotten from the research can be motivation for the public officials, in cases when laws are enabling it, to suggest mediation in criminal procedure more often to the parties, as more efficient and cheaper way of solving criminal court cases.

Key words: mediation in criminal procedure, crimes, mediation.

⁴ Master of criminal law, volunteer in Primary Court Bitola, Republic of North Macedonia,
antia2000@hotmail.com

⁵ Professor at University of St. Clement of Ohrid, Bitola, Faculty of Law-Kichevo, Republic of North
Macedonia
niktun@t.mk